

ARREST VAN HET GERECHT (Tweede kamer)
29 januari 1998

Zaak T-62/96

W. de Corte
tegen
Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Ambtenaren – Blijvende gedeeltelijke invaliditeit –
Ongeval – Oorzakelijk verband”

Volledige Franse tekst II - 71

Betreft: Beroep tot nietigverklaring van het besluit van de Commissie van 16 juni 1995 houdende weigering om de gevolgen van verzoekers infarct ten laste te nemen uit hoofde van de regeling voor de verzekering tegen ongevallen, en voor zoveel nodig, van het besluit van 25 januari 1996 houdende uitdrukkelijke afwijzing van verzoekers klacht.

Beslissing: Verwerping.

Resumé van het arrest

Verzoeker, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen en ten tijde van de feiten 43 jaar oud, neemt op 16 april 1988 deel aan een voetbalwedstrijd. Bij een botsing met een andere speler krijgt verzoeker een stoot tegen de borstkas. Hij zakt in elkaar en kan niet verder spelen. Dezelfde dag wendt hij zich tot de eerstehulpdienst van een ziekenhuis. Daar wordt een spasmofilie gediagnostiseerd en verzoeker mag naar huis terugkeren. Twee dagen later, op 18 april, wordt hij in het ziekenhuis opgenomen. Bij klinisch onderzoek wordt vastgesteld, dat hij tijdens de voetbalwedstrijd een hartinfarct heeft opgelopen.

Op 20 april 1988 stelt verzoeker een aangifte van ongeval op. Daarin verklaart hij, dat hij „na een vrij hevige botsing pijn in de borst heeft gevoeld (16/4/88, 15.15 uur)”. De verklaring wordt naar de diensten van de Commissie gezonden samen met een medisch attest van 21 april 1988 waarin staat dat verzoeker in het ziekenhuis is opgenomen.

Bij brief van 13 juni 1988 deelt het bureau „Ongevallen en beroepsziekten” van het directoraat-generaal Personeelszaken en algemeen beheer (DG IX) van de Commissie verzoeker mee, dat zijn ongeval „ten laste wordt genomen” uit hoofde van artikel 73 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (Statuut) en van de Regeling voor de verzekering van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen ongevallen en beroepsziekten (Regeling ongevallen en beroepsziekten).

Op 23 juni 1988 ontvangen de diensten van de Commissie van verzoeker een nota met twee rapporten over zijn verblijf in het ziekenhuis. Die rapporten de dato 2 en 26 mei 1988 zijn ondertekend door onder meer Dr. Abramowicz, verzoekers behandeld arts. In het rapport van 2 mei wordt geconcludeerd dat verzoeker een hartinfarct heeft opgelopen. Verder wordt daarin verklaard, dat de aandoening

(„waarschijnlijk”) eind maart 1988 is begonnen, toen verzoeker voor het eerst bij het voetballen pijn in de bovenste ledematen heeft gevoeld. In het rapport van 26 mei worden een trombose in de rechter kransslagader en een akinesie vastgesteld, die het gevolg zijn van het hartinfarct dat verzoeker in april 1988 heeft opgelopen.

Daarop wijst de Commissie Dr. Simons aan om daarover een rapport op te stellen. Deze arts wendt zich tot een cardioloog, die het infarct en de trombose bevestigt, maar erop wijst dat bij verzoeker een aantal risicofactoren aanwezig waren, namelijk een ernstige tabakverslaving vóór het ongeval en een abnormaal cholesterol- en triglyceridegehalte.

Op 10 oktober 1990 zendt Dr. Abramowicz eigener beweging een brief aan Dr. Simons, waarin hij bovengenoemde rapporten van 2 en 26 mei 1988 bevestigt en als zijn mening te kennen geeft, dat „de hevige botsing tussen de heer De Corte en een van de andere spelers het ernstige coronaire ongeval kan hebben bespoedigd. De uit het ongeval voortvloeiende invaliditeit kan op ongeveer 20 % worden geraamd.”

In een rapport van 20 september 1991 herinnert Dr. Simons aan de toestand van verzoekers hart vóór de omstrede feiten, waarna hij verklaart „juridisch” onbevoegd te zijn om te antwoorden op de vraag, „of het door verzoeker aangevoerde feit dat zich tijdens de voetbalwedstrijd heeft voorgedaan, als een ongeval [moest] worden aangemerkt”.

Bij brief van 10 januari 1992 deelt de Commissie verzoeker mee, dat zij weigert aan te nemen dat het infarct een gevolg is van het ongeval van 16 april 1988. Omdat bij deze brief geen enkele medisch document is gevoegd, komt verzoeker bij nota van 31 januari 1992 op tegen deze weigering.

Nadat partijen een aantal brieven hebben uitgewisseld over de toepasselijke procedureregels, trekt de Commissie haar brief van 10 januari in en leidt zij de procedure van artikel 21 van de Regeling ongevallen en beroepsziekten in. Bij brief van 23 juli 1992 deelt zij verzoeker een 22 juli 1992 gedateerd ontwerpbesluit betreffende het betrokken ongeval mee, waarvan de inhoud overeenkomt met die van de brief van 10 januari 1992.

Bij brief van 10 augustus 1992 intervenueert Dr. Abramowicz opnieuw bij Dr. Simons en herhaalt hij, dat zijns inziens de botsing tussen verzoeker en een van de andere spelers het hartinfarct kan hebben bespoedigd.

Bij nota van 30 september 1992 vraagt en verkrijgt verzoeker dat het advies van een medische commissie als bedoeld in artikel 23 van de Regeling ongevallen en beroepsziekten wordt ingewonnen. Deze commissie bestaat uit drie artsen: Dr. Abramowicz, die door verzoeker is aangewezen, Dr. Dalem, die door de administratie is aangewezen, en Dr. Rogowsky, die in onderlinge overeenstemming door Dr. Abramowicz en Dr. Dalem is aangewezen.

In haar rapport van 27 april 1993 geeft de medische commissie met betrekking tot het eventuele verband tussen de „shok” of de „stress” die verzoeker tijdens de voetbalwedstrijd van 16 april 1988 heeft opgelopen, en de ontwikkeling van het hartinfarct, als haar mening te kennen:

„Wij denken niet, dat dit infarct zijn oorsprong vindt in een lichamelijke verwonding (stoot tegen de borstkas). Later coronair onderzoek heeft aangetoond, dat er voordien reeds een coronaire aandoening bestond. Het is mogelijk, dat de hevige inspanning en de stress van het spel, door het vrijkomen van catecholaminen, tot een hevige coronaire kramp heeft geleid, die het infarct heeft veroorzaakt. Er dient immers aan te worden herinnerd, dat bij de betrokkene risicofactoren aanwezig waren: hoog cholesterolgehalte (...), hoog triglyceridegehalte (...), ernstige tabakverslaving. Het begrip ‚ongeval’ is een juridisch begrip en wij weten niet met

zekerheid, of de zich herhalende inspanningen die tijdens de wedstrijd van 16 april 1988 zijn geleverd, overeenkomen met het begrip 'ongeval'. Ter informatie: de medische commissie is van mening, dat de gevolgen die de heer De Corte aan het infarct heeft overgehouden, overeenkomen met een invaliditeit van 15 %, die op 1 januari 1989 blijvend is geworden, voor het geval de juristen zouden 'oordelen' dat het gaat om een ongeval."

Dit rapport is door de drie artsen ondertekend. Dr. Abramowicz voegt aan zijn handtekening de navolgende met de hand geschreven opmerking toe:

„Ofschoon dit rapport enkele feitelijke misvattingen bevat, kan ik het toch voor akkoord ondertekenen, gelet op het feit dat de Commissie van de Europese Gemeenschappen reeds heeft aanvaard dat het om een ongeval gaat, en dat de conclusie van de medische commissie dat verzoeker voor 15 % invalide is, gunstig is voor mijn patiënt."

Wegens de met de hand geschreven opmerking van Dr. Abramowicz komt de medische commissie op 19 oktober 1993 een tweede keer bijeen. Daar verzoeker zich tegen deze tweede bijeenkomst verzet, neemt Dr. Abramowicz er niet aan deel. In het na afloop van deze bijeenkomst opgestelde rapport, dat enkel door Dr. Rogowsky en Dr. Dalem is ondertekend, weigeren deze laatsten in te stemmen met de opmerking van Dr. Abramowicz en stellen zij vast, dat een op 18 mei 1988 verrichte coronariografie een stenose van de rechter kransslagader aan het licht heeft gebracht, en dat dit een eerdere toestand is waarmee geen rekening is gehouden in het eerste rapport. Rekening houdend met deze pathologische predispositie zijn de artsen van mening, dat de 15 % invaliditeit de huidige situatie van verzoeker weerspiegelt, en dat daarvan 3 % moet worden afgetrokken voor die eerdere toestand.

In een aan de Commissie gerichte brief van 28 oktober 1994 verklaart Dr. Abramowicz, dat de door Dr. Rogowsky en Dr. Dalem in hun rapport van 19 oktober 1993 geformuleerde conclusies aanvaardbaar zijn voor verzoeker.

De Commissie deelt verzoeker een 16 juni 1995 gedateerd besluit mee, waarbij zij weigert het infarct van 16 april 1988 als een ongeval in de zin van artikel 73 van het Statuut en van de Regeling ongevallen en beroepsziekten te kwalificeren.

Bij een op 14 september 1995 ingeschreven nota dient verzoeker een klacht in tegen dit besluit. Die klacht wordt uitdrukkelijk afgewezen bij besluit van de Commissie van 25 januari 1996.

In rechte

Het middel inzake schending van het op 13 juni 1988 jegens verzoeker genomen besluit

Volgens artikel 19 van de Regeling ongevallen en beroepsziekten worden de besluiten waarbij een voorval als ongeval wordt gekwalificeerd, door de administratie volgens de procedure van artikel 21 genomen op de grondslag van de conclusies van de door de instelling aangewezen arts of artsen. Volgens artikel 21 brengt de administratie, alvorens een besluit ingevolge artikel 19 te nemen, het ontwerpbesluit, tezamen met de conclusies van de door de instelling aangewezen arts of artsen, ter kennis van de ambtenaar. Bij gebreke van enige aanwijzing dat de Commissie deze procedure reeds had ingeleid, en met name van kennisgeving aan verzoeker van een ontwerpbesluit betreffende de kwalificatie van zijn infarct als ongeval tezamen met de daarop betrekking hebbende medische conclusies, was de administratie dus nog niet gebonden aan de conclusies betreffende de oorsprong en de gevolgen van dit infarct (punt 49).

Referentie: Hof 29 november 1984, Suss/Commissie, 265/83, Jurispr. blz. 4029, punten 18-20

In die context kan verzoeker niet op goede gronden schending van het beginsel van het gewettigd vertrouwen aanvoeren, daar de Commissie hem geen precieze toezeggingen heeft gedaan die bij hem gegronde verwachtingen zouden hebben gewekt, te weten dat zijn infarct als ongeval zou worden gekwalificeerd (punt 55).

Referentie: Gerecht 5 februari 1987, Ibarra Gil/Commissie, T-207/95, JurAmbt. blz. II-31, punt 25

De middelen inzake schending van artikel 2 van de Regeling ongevallen en beroepsziekten en kennelijk verkeerde beoordeling

Artikel 2, lid 1, van de Regeling ongevallen en beroepsziekten bevat een algemene en abstracte definitie van het begrip ongeval, volgens welke „als ongeval wordt beschouwd elke van buiten komende en plotselinge dan wel gewelddadige of ongewone gebeurtenis of inwerking, waardoor de ambtenaar lichamelijk en/of geestelijk letsel wordt toegebracht” (punten 68 en 72)

In haar rapport van 27 april 1993 heeft de medische commissie uitgesloten, dat verzoekers hartinfarct zijn oorsprong vindt in een verwonding. Met deze algemene formule heeft de medische commissie zelfs ontkend, dat de botsing tussen verzoeker en een van de andere voetballers op enigerlei wijze het hartinfarct heeft doen ontstaan. De medische commissie heeft bovendien vastgesteld, dat verzoeker voordien reeds een coronaire aandoening had, en zij heeft eraan herinnerd dat bij verzoeker verschillende risicofactoren aanwezig waren (punt 75).

De medische commissie heeft aldus duidelijke, voldoende en samenhangende toelichtingen verstrekt over het ontbreken van oorzakelijk verband tussen de door verzoeker opgelopen stoot tegen de borstkas en het hartinfarct waardoor hem lichamelijk letsel is toegebracht in de zin van artikel 2, lid 1, van de Regeling ongevallen en beroepsziekten (punt 76).

Het rapport van 27 april 1993 bevat slechts één eigenlijke medische beoordeling, namelijk die betreffende de mogelijkheid van een oorzakelijk verband tussen het infarct enerzijds en de zich herhalende intense inspanningen tijdens de voetbalwedstrijd en de stress van het spel anderzijds. Het staat evenwel uitsluitend aan de administratie om, onder toezicht van de gemeenschapsrechter, uit te maken of deze inspanningen en die stress als ongeval in de zin van artikel 2, lid 1, van de Regeling ongevallen en beroepsziekten kunnen worden gekwalificeerd. In geval van een ontkennend antwoord op deze vraag, is de medische beoordeling betreffende een eventueel oorzakelijk verband derhalve volstrekt irrelevant (punt 78).

De inspanningen die verzoeker tijdens de betrokken voetbalwedstrijd heeft geleverd en de stress die hij daarbij heeft gevoeld, vormen evenwel – de botsing met een van de andere spelers, waarvan het oorzakelijk verband met het infarct door de medische commissie uitdrukkelijk is uitgesloten, buiten beschouwing gelaten – geen element dat „van buiten” verzoekers lichaam komt. Zij zijn het gevolg van verzoekers vrijwillige deelneming aan een sportwedstrijd, in de loop waarvan hij daarvoor typische en volstrekt normale lichaamsbewegingen heeft verricht. Omdat het hierbij gaat om zich herhalende bewegingen, kunnen die als zodanig ook niet als plotseling of gewelddadig worden beschouwd. Bijgevolg vormen bovengenoemde inspanningen en stress, zelfs al zouden zij verzoekers infarct hebben kunnen doen ontstaan, geen ongeval. In het onderhavige geval is derhalve niet voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 2, lid 1, van de Regeling ongevallen en beroepsziekten (punt 79).

De medische commissie was niet verplicht rekening te houden met het individuele standpunt dat Dr. Abramowicz buiten de formele procedure van de Regeling ongevallen en beroepsziekten had vertolkt (punt 80).

Referentie: Suss/Commissie, reeds aangehaald, punt 13

Dat het Statuut voorziet in een medische commissie van drie leden, impliceert dat deze bij gebrek aan overeenstemming met meerderheid van stemmen kan beslissen. Bijgevolg kan de medische commissie met meerderheid van stemmen beslissen over het beëindigen van haar werkzaamheden en vertoont haar rapport geen vormgebrek omdat een van haar leden heeft geweigerd het te ondertekenen (punt 81).

Referentie: Hof 10 december 1987, Jänsch/Commissie, 277/84, Jurispr. blz. 4923, punt 14;
Gerecht 21 juni 1990, Sabbatucci/Parlement, T-31/89, Jurispr. blz. II-265

De Commissie heeft derhalve terecht om juridische redenen en gelet op de conclusies van de medische commissie geweigerd verzoekers infarct als een ongeval te kwalificeren (punt 84).

Dictum:

Het beroep wordt verworpen.